

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pavli Fvschi Episcopi Sarnensis De Visitatione Et
Regimine Ecclesiarvm. Libri Dvo**

Fusco, Paolo

Romae, 1616

De Residentia Parochorum, Et curatorum in Ecclesijs parochorum, &
curatis. Cap. Quartvm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61768](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61768)

uatos mores, & si sunt publici, (licet non impediunt effectum sacramēti) non licet audire, quia facilius bonorum preces audiuntur. gloss. in cap. remissionem, prima quæstio. prima, ex quibus S. Thom. citato c. 77. excludit tres principales errores. Primo dicentium, quod omnes boni fideles habent potestatem sacramenta dispensandi. Secundo asserentium, quod nulli mali sacerdotes habent potestatem sacramenta dispensandi. Et tertio reprobatur error tenentium, quod omnis potestas spiritualis a Christo ecclesiæ ministris data; sit iã euacuata propter malitiam ipsorum

& hæc sunt notanda. Et pro materia notandum etiã, quod parochus prouisus de beneficio curam animarum habente, uel de ecclesia parochiali ultra professionem fidei, debet iurare, & se obligare de residendo in dicta ecclesia parochiali, & beneficio curato, ex Constit. Pij. Pont. Max. incip. inter multiplices curas, 1563. de quarum ecclesiarum collatione tradit Pius Quintus similiter Pont. Max. in constitutione in conferendis 1566. an. 2. Vnde opportune subnectimus titulum de residentia parochorum, cum iam præsentis cap. materia latius sit tractata, &c.

DE RESIDENTIA PAROCHORVM, ET curatorum in Ecclesijs parochorum, & curatis.

CAP. QVARTVM.

SVMMARIVM.

2 Christus uult pastores habere curam animarum. 2 Ecclesia parochialis, & curata cui debet committi. 3 Sacerdos curatus non potest deseruire per substitutum. 4 Parochi, & curati non residentes, quibus poenis afficiantur.	5 Decreta de residentia curatorum sunt publicanda. 6 Parochus si uult abesse pro tempore quid uult, aut debet facere. 7 Dispensari super quibus casibus possit de non residendo. nu. 8. 9. 10 Dispensationem habens de non residendo, debet eam ostendere episcopo.

Quamuis in primo lib. cap. 15. num. 18. & num. 19. & supra, cap. primo, nu. 14. cap. 2. num. 7. cap. 3. num. 5. & in fine aliqua sint dicta de residentia parochorum, & curatorum, de quibus alijs in ecclesijs cathedralibus, & collegiatis intitulatis, at-

tamen cum res sit maximi momenti, dubium fuit si quando liceat abesse, vel cum dispensatione, ideo dignum fore visum fuit, sub particulari capite aliqua dicere, ut generalis subiiciatur clausula, quæ omnes casus comprehendat, dicit gloss. in Rubri. ff. de Regulis iuris, ut sic facilius reddatur

1 datur cunctis ipsius visitationibus actus. † Idq. primo est habendū dictū illud a Christo domino nostro (apud quem tanta fuit cura animarum) eum ter interrogaret Petrus, Amas me, singulisque responsionibus Petri, subiunxerit, pascere oues meas. Ioan. cap. 10. vt hoc pascendi officium melius per se ipsum compleatur, ne aliter faciendū mercenario æquiparetur, qui lupo veniente relictis ouibus fugit, vt merito dominus curam ouium alteri committat, propterea Summi Pontifices decreuerunt id omnino seruandū in ecclesiis cathedralibus, & maioribus, de quibus supra est dictum, & in parochialibus, & curatis, de quibus modo in hoc secundo libro agimus, vt parochi, & curati intenti sint ad regimen ecclesiarum commissarum, in eis residendo, vt abesse graue, & mortale peccatum incurratur. ea. sess. 9. de reform. c. 2. sess. 23. eod. titu. cap. 1. §.

2 eandem omnia. † Inde in Concilio magno Lateranensi, de quo mentio fit in cap. quia nonnulli. de cler. non resid. dicitur quod ecclesia parochialis, & curata illi debet committi, qui residere in loco, & curam eius per seipsum valeat exercere, quod intelligimus, cum expresse, & actum habet parochianos. cap. licet cano. de elect. lib. 9. non tamen desierint, & sic proprie dicitur quis curatus, per Io. Staphil. de litt. grat. titu. de qualitat. benef. quem refert Rebuff. in pract. benef. de non prom. intr. an. num. 35. cum seq. supra cap. 2. hoc libro n. 11. & ex

3 aliis sparsim dictis. † Ex communi accepto dicto, vt nullus in ipsis per substitutum seruire possit, sed per seipsum complere teneatur, c. 2. de cleri. non resid. cum cap. si. §. præterea, de

præb. Namq. vbi industria personæ est electa, non datur facultas per aliū explicandi. cap. fin. de offic. deleg. de ætat. & qual. cap. cum sit ars, nec sufficit in ipsa tantum ciuitate residere, sed quod sit in ecclesiamet curata, vel saltem si domus ibidem cōtigua non est, in parochia, iuxta dicta supra cap. proximo, num. 6. ex præalleg. Concil. Trident. & ead. Constit. cupientes Pij Quinti Pont. Max. Nec ipsum Conc. Trid. admittit obligatum officijs diuinis, per substitutum deseruire, sess. 24. de refer. gen. cap. 12. §. omnes vero. † Et vltra reatum peccati mortalis, quod incurrit nō residens nō facit fructus suos, & ad restitutionem tenetur, c. pen. de cler. non resid. eod. c. sess. 23. §. si quis autem, quod, & ad curatos extenditur, & seq. §. eadem omnino: fabricæ ecclesiæ, uel pauperibus distribuendos, eod. §. si quis autem, & tot. tit. de cler. non resid. & ad priuationem procedendo iuxta terminos ipsius Conc. & amplius ex ipsa noua Constit. Pij Quinti, facit text. in cap. ex gestis, de cler. nō resid. super quo tex. multa scripsit Affl. in decis. Neapo. 289. nec conscientia prodest remissio fructuum, ex quo iudem recipiuntur contra dispositionem iuris, & est notandū contra canonicos ecclesiarum cathedralium, & collegiarum, quorum unus alteri cōplacet remittendo. iam enim ius assignauit in uno casu, uel fabricæ ecclesiæ, uel pauperibus erogari, nō possunt remitti, uel alio dispensari. notat Domi. de S. Gemi. quem cæteri sequuntur in c. 1. de cleri. non resident. lib. 6. quā Constitutionem confirmauit ipsum Conc. Trid. sess. 24. de reform. gen. cap. 12. §. præ-

§. præterea obtinentibus, ubi in alio casu declarantur tamen distributiones inter res assignari. vide supra lib. 1. c. 7
 5 15. nu. 25. † Et ne vlla temporum iniuria, vel defuetudine, aut hominum obliuione, hæc salubris, & necessaria sanctio aboleretur, statutum est, quod sæpius in prouincialibus, & episcopaliibus synodis ipsa decreta Conc. Tri. de residetia publicentur, quod, & in aliis clericorum congregationibus facere præstat, idque in titulis ecclesiis, cathedralibus, maioribus, collegiatis, parochiis & omnibus curatis notum esse debet ead. sess. 23. c. 1. §. postremo, de refor. Iuuat quippe similem publicationem fieri, & quia ignorantia euitatur, & audientes magis insistent seruitiis ecclesie propter poenas inflictas: Sin vero aliqui subterfugiant residere, sub eo quod commissarij Apostolici, & subcollectores sint, adhuc cogendi sunt per edictum, & quo ad ipsos scribendum, & denuntiandum est Sanctissimo Domino nostro, qui ubi necessaria ecclesie sciuerit, non deficiet providere. † Cum autem parochus, aut curatus habet necesse pro aliquo breui tempore abesse ab ecclesia curata, proponat episcopo causam iustam, qui ipsa probata, constituto in ecclesia interim idoneo Vicario, cum debita mercedis assignatione, gratis licentiam det, & non ultra bimestre. eo. §. eadem omnino, & dicit Rebuff. quod si ex falsa, & simulata causa pro vera probata obtineat, non est tutus, in prax. benef. citat. tit. de dispens. de non resid. numer. 53. cum fraus, & dolus nemini debeat patrocinium impartiri, capit. tuæ. de cler. non resid. & nota, quod text. Concil. dicit, quod episcopus

gratis concedat licentiam, unde si peccuniam accipit, simoniam committit, ipse Rebuff. eo. tit. nu. 16. † Et si Doc. conetur assignare multos casus dispensandi ad non residendum, tamen ad tres reducimus, primus est necessitas, utpote graue bellum, vrgens pestis, periculosa infirmitas, aeris intemperies. argum. cap. ex parte lo. 2. de cleri. non resid. per ea, quæ dicit Ioan. And. in cap. 1. eod. titu. lib. 6. loquendo de graui, & manifesta causa. 5. q. 5. cap. 1. & qua non obstante solitus erat residere, & qua similiter cessante statim ad residentiam reuerteretur, quia vacante causa, propter quam fuit concessa dilatio, cesset, & effectus, c. cum cessante de appell. Inde Rebuff. ubi supra ponit verbum, quod belli calamitas introduxit, pacis lenitas sopiat, & simil. † Secundus casus est vtilitas ecclesie ratione studii, de cler. non resid. c. relatum, cum aliqui forsitan sunt dediti studiis ecclesie, multum fructum afferre speratur, & scientia facit quem dignum, de elect. c. congregato, nec in loco, ubi ecclesias potiuntur curatas, commoditatem studii habent, exinde necesse est alio proficisci, episcopus tunc poterit (posito semper idoneo Vicario cum portione conuenienti in ipsa ecclesia curata) ad tempus dispensare, minus tamen septennio, non ultra, prout expedire videbit, dum tamen vera, & cum effecto studiis operantur, & quod infra annum omnino sacris initientur, nulla eis aliter suffragante licentia, nec ipsi fructus suos faciunt, ex dispositione c. licet canon. & c. cum ex eo de elect. lib. 6. & extat regula Cancell. n. 54. incip. item voluit, quod petentibus secum dispensari. hoc tamen de nouo

de nouo addito, q̄ q̄ncumq. a Roma. Cur. seu Penitentiaria, aut aliunde quis obtinuerit gratiā de non residēdo, ad t̄ps ratione studii, & percipiendi fruētus, nō aliter sit firma, nisi accedēte cōsensu eius ordinarii, in cui⁹ diācesi situm est ipsum beneficium curatū, extat alia Regula a Pio III. 1564. an. 9. 5. inc. Sanctissim⁹ in Christo Pater. † Tertius potest dari casus, si quis sit in seruitio sui episcopi, vt debeat pro residente iudicari. c. ad audientiam. de cleric. non resident. quia sicut si esset pro seruitio ecclesiæ (pro qua etiam abesse potest) habetur, vt præsens, sic in simili, & in eo. c. episcopus potest habere secum duos canonicos, & in cap. de cetero. Boer. decis. 17. nu. 12. & de author. mag. conf. num. 13. dixi in famil. singul. in l. A. nu. 3. in 2. impressione, & in littera. C. nu. 107. q̄n tamen (cum restrictione) ecclesia nō fraudaretur debitis seruitiis. Rebuff. eod. tractat. num. 37. nec transit sine dubio: Priuilegia tamen de non residendo perpetua in totum esse abrogata declarandum est, & temporalia ex supradictis iustis causis concedenda, nec cōsuetudo ultra admittitur, quia damnosa animabus. eod. c. licet canon. & alleg. cap. 2. sess. 6. quia vt dicit ibidem optime Rebuff. peccat faciendo contra naturalem æquitatem, & iustitiam, qua tenetur curatus ipsemet ex suscepto officio gerere curam ouīū Christi, & fortius erit iudicandum pro iusta causa, secundū Nauar. in Man. c. 25. nu. 121. quando quis esset pro seruitio D. Papæ, vel de eius mandato, pro ecclesiæ cōutilitate, vel per causam legitimā, & cōsuetudinem honestam, quæ intelligitur cum causā, quod sit legitima, ho-

nesta, & approbata, vel ex priuilegio Apostolico postea concessio; vel alia rationali causa, dicitur tex. extraug. Io. 22. exhibita nobis, de priuileg. Cum omnis voluntas Papæ præsumat cum causa legitima, & honesta dispēfando, nec cadit dubium, cum super his habeat plenitudinem potestatis, regulariter, & vniuersaliter. Innoc. de pat. c. cū pridem. Bal. in prælud. feud. col. 14. de quo latius supra diximus, eiusq. verbis standum. Card. in cle. 7. in prin. de probat. † Ultimo si in ipsa visitatione, vel extra, inuenitur, quod quis tueretur se aliqua indulgentia, vel priuilegio, quo minus se non obligatum ad residendum prætenderet, eam, seu idem priuilegium ordinario infra tempus ab ipso præfigendū consignare debet, qui viso ex certis, & rationalibus causis esse cōcessum, & supplicatis veris existentibus, ad certum tamen tempus, iuxta terminos Conc. permittat (nisi expressius verba Pontificis loquerentur) posito vicario in ipsa parochiali, seu curata ecclesia, cum congrua fructuum perceptione eod. c. 2. §. indulgentias vero, & vbi iustas causas non inuenierit, sed per veri falsum impetrationē factam, non admittat, sed tamquam contra non residentem pænis a iure statutis procedat, vel si est nouiter cōcessum priuilegium, ipsi Summo Pontifici rescribatur, qui patienter subscribit, si nō sit, q̄ praua ei fuerit inuentione suggestū, tex. notab. & practicabilis in c. si q̄n. de resc. ad quē videtur cū occurrit Pet. Rebuff. eo. tit. gl. 4. li. 2. fol. 140. & de forma rescribendi ibi dē, & inf. eo. lib. c. 20. post nu. 2. & vide aliū similem tex. in c. si aliquando de sent. excommu. & hæc sufficiant.